

[Hasle.]

min Opfattelse vil man heller ikke kunne sikre Parlamentarismen ved Paragraffer. Det er en Statsskik, der nu har bestaaet i over en Menneskealder, og som mig bekendt er anerkendt fra alle Sider. Jeg tror, at det er Monrad, som engang over for et lignende Spørgsmaal, om en Bestemmelse direkte stod i Forfatningen — det gjorde den ikke —, sagde: Det er jo heller ikke helt nødvendigt. Hvis man dissekerer det menneskelige Legeme og leder, vil man ikke finde den menneskelige Sjæl. Paa samme Maade er det med Forfatningen; det er ikke nok alene at kende alle dens Paragraffer, det er af afgørende Betydning, i hvilken Aand Forfatningen er givet. Og denne Forfatning er givet i Parlamentarismens Aand, i Anerkendelse af den parlamentariske Statsskik. Derfor kan jeg svare det ærede Medlem i Dag, at Udvalgsflertallets Mening har Betydning.

Der har været anket over, at Det konservative Folkeparti har været med til at grundlovsfæste Nævningeinstitutionen. Jeg vil gerne melde mig som den, der maaske har Hovedskylden derfor, idet jeg betragter Nævningeinstitutionen som overordentlig vigtig og gavnlig for det danske Samfund. Derom kan man naturligvis have forskellig Opfattelse, men det har aldrig været noget specielt konservativt Partiprogram at være imod Nævningerne, tværtimod; fremragende konservative Politikere og Jurister har været Tilhængere af Nævningeinstitutionen.

Der blev dernæst gjort en Bemærkning om en af Grundlovens Paragraffer, hvorefter det lægges i Rigsdagens Haand at skønne over, om et Medlem har begaaet en Handling, der gør ham uværdig til at være Medlem af Tinget. Det blev udtalt, at man her lagde en Magt hos Rigsdagen, som den aldrig har haft før. Nu er det vanskeligt helt at faa fat i Argumentationen blot ved at høre den fremstillet en enkelt Gang, men med det Forbehold vil jeg dog straks sige, at jeg tror ikke, det er rigtigt. Det har altid ligget i Rigsdagens eller det paagældende Tings Haand at skønne over, om en Person, der ved Dom er fundet skyldig, har begaaet en Handling, som er i den offentlige Mening vanærende. Før den nye Straffelov udtaltes der jo ikke i nogen Dom, at man mistede de borgerlige Rettigheder; det var de forskellige Myndigheder, der, naar Spørgsmaalet kom frem, maatte tage Standpunkt til, om Handlingen maatte siges at være i den offentlige Mening vanærende. Derfor maatte det ogsaa blive Folketinget og Landstinget, der i paa-

kommende Tilfælde maatte skønne over, om et Medlem, der havde faaet en Straffedom, havde begaaet en i den offentlige Mening vanærende Handling. Mig bekendt har det jo ogsaa været gældende alle Steder, og jeg tror ikke, at man kan paavise Misbrug deraf.

Det ærede Medlem Hr. Brorsen omtalte i sin Tale i Gaar igen Venstres Forslag om, at en Trediedel af Rigsdagens Medlemmer skal kunne forelægge Højesteret Spørgsmaalet, om en Lov er grundlovsstridig. Jeg havde ærlig talt ikke troet, at Venstre vilde føre denne Bestemmelse frem til Afstemning, men alt tyder jo paa, at det skal ske. Jeg tror ikke, at man har været ganske klar over, hvilken Rækkevidde denne Bestemmelse har, og denne min Tro støtter jeg paa, at det ærede Venstreparti ustandselig henviser til, at vi skal have en Prøvelsesret for Højesteret her i Landet, ligesom de har i Norge. Nu er Forholdet efter dansk Ret dette, at i de sidste 20 Aar eller saa har Domstolene erklæret sig selv kompetente til at skønne over, om en Lov, der krænker en Enkeltmands Interesse, og som han bringer frem i Retssags Form, var stridende mod Grundloven eller ikke. Vi har jo oplevet, at Østre Landsret i 1920, som det ærede Medlem Hr. Christmas Møller nævnte i Gaar, i Henhold til denne Praksis erklærede Loven om Len og Stamhuse for grundlovsstridig. Højesteret kom til et andet Resultat i Realiteten, men det Spørgsmaal, vi her taler om, Kompetencen til at tage Spørgsmaalet under Paakendelse, behandlede Højesteret naturligvis paa ganske samme Maade som Landsretten. Hvis Højesteret havde skønnet, at Loven var stridende mod Grundloven, var den blevet erklæret ugyldig. Denne Prøvelsesret har altsaa Domstolene i Danmark. Det er nøjagtig den samme Prøvelsesret, Domstolene har i Norge, hverken mere eller mindre. Det, det ærede Venstreparti foreslaar, er imidlertid noget helt andet. Partiet foreslaar, at den politiske Opposition, det politiske Forum, uden at nogen Enkeltmand har følt sig krænket, og uden at det sker i Retssags Form, ganske abstrakt skal kunne forelægge Højesteret det Spørgsmaal til Responsum, om en Lov er grundlovsstridig. Det er jo en Opgave, der ligger ganske uden for en Domstols normale Arbejdsomraade. Jeg kunde til Nød have forstaaet, om det ærede Venstreparti havde foreslaaet, at det skulde være det rets- og statsvidenskabelige Fakultet, der skulde udtale sig herom, saa havde der dog været Mening i det, saa havde man dog forelagt